

Suomussalmen kunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2023–2030 on laadittu perusteellisesti ja ymmärrettävästi, ottaen huomioon Liikenne12-suunnitelman valmisteluperiaatteet. Investointiohjelmassa on esitetty lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankeet.

Alempien tieluokkien huomioiminen olisi perusteltua jatkossa investointiohjelmassa tai ainakin niin, että teiden parantamishankkeiden prosessi olisi kuvattu riittävällä tarkkuudella. Päätieverkkoon yhtyvät alemmat tieluokat vaativat myös kunnostustoimenpiteitä ja nämä tulisi huomioida investointiohjelmassa. Kuntien ja ELY-keskusten tulee jatkossa tiivistää yhteistyötä vuosittaisten MRL:n mukaisten kehityskeskustelujen lisäksi.

Koillismaan ja Kainuun kesken valmistui vuonna 2009 Koillinen ulottuvuus -raideliikenneselvitys (Tuomo Hänninen & Ville Skinnari). Vuonna 2012 valmistui Ratahankkeen vaikuttavuusarviointi (Matti Mentilä & Jukka Mikkonen). Painopiste oli rahtiliikenteessä. Tavaraliikenne Taivalkoski-Kontiomäen välillä ei tuolloin riittänyt perustelemaan radan kunnostusta. Suomussalmelta kuljetetaan edelleen puuta raiteilla, mutta radan heikko kunto Pesiökylään ja Ämmänsaareen saakka haittaa kuljetuksia. Radan peruskorjaus valmistuu kuitenkin vuoteen 2024 mennessä.

Viitostie Ry on tammikuussa 2021 esittänyt kehitettäväksi VT5 vihreäksi väyläksi. Sen vaikutuspiiriin osuu useita matkailukeskuksia, kuten Ruka, Pyhä, Vuokatti, Hossa, Oulanka, Sallatunturi, Luosto ja Suomu. Se on niin kesä- kuin talvimatkailussa vilkas reitti ja normaalioloissa myös kansainvälisten matkailijoiden suosima. Investointiohjelmassa ei ole esitetty yhtään VT5:lle kohdistuvaa investointihanketta. Pohjois- ja Itä-Suomen osalta investoinnit ovat jäämässä erittäin vähäisiksi. Laissa Väylävirastosta todetaan, että viraston tulee edistää toiminnallaan väyläverkon toimivuutta, automatisaatiota, liikenteen turvallisuutta, kestävästä kehitystä osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta sekä alueiden ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja tasapainoista kehitystä. Herääkin kysymys, että otetaanko Suomen eri alueet ja alueiden potentiaali riittävällä tavalla huomioon. Nykyisessä maailmantilanteessa myös huoltovarmuuden parantaminen on merkityksellistä.

Raideliikenteen osalta esitetään varattavaksi määräraha, jolla selvitetään henkilöliikennepotentiaali, matkailu huomioiden, välille Kontiomäki-Taivalkoski vuosina 2022-2023. Samalla esitetään varattavaksi investointivarat, jolla kunnostetaan rata välillä Kontiomäki-Pesiökylä-Ämmänsaari niin, että se mahdollistaa tulevaisuudessa myös henkilöliikenteen. Tämä helpottaa myös mahdollisen Pesiökylä-Taivalkoski-radon kunnostusinvestointeja matkailu- ja muun henkilöliikenteen tarpeisiin tulevina vuosina.

Suomussalmen kunnanhallitus esittää VT5 luokituksen nostoa koko VT5:n osalta aina Sodankylään saakka, jotta voidaan perustellummin huomioida viitostien merkitys kasvavalle henkilö-, matkailu- ja tavaraliikenteelle. Teiden kunnossapidon lisäksi tulee kehittää väylien liikenteen välityskykyä, turvallisuutta, liikkumisen vähähiilisyttä sekä palveluita liikenteelle.